

**Input van Stichting 113 Zelfmoordpreventie op
Actualisatie prestatie-indicatoren ProRail 2022 t/m 2024**
11 oktober 2021

Over Stichting 113 Zelfmoordpreventie

Stichting 113 Zelfmoordpreventie is de nationale organisatie voor preventie van suïcide. Suïcide is een van de meest tragische uitkomsten als het gaat om psychische problematiek en mentaal welbevinden. Onze missie is een land waarin niemand eenzaam en radeloos sterft door zelfmoord. 113 Zelfmoordpreventie biedt laagdrempelige online hulpverlening door professionals en vrijwilligers.

Mensen met suïcidale gedachten en hun naasten kunnen anoniem en gratis gebruik maken van de op reguliere zorg aanvullende diensten van 113 Zelfmoordpreventie. Onze preventieve hulpverlening bestaat onder meer uit hulplijnen (telefonisch en per chat), online anonieme therapeutische begeleiding en digitale zelfhulpmogelijkheden. 113 Zelfmoordpreventie doet ook wetenschappelijk onderzoek om kennis te vergroten en middels toepassing van die kennis een daling van het aantal suïcides in Nederland te bevorderen. Daarnaast zijn wij sinds 2014 kwartiermaker en coördinator van het landelijk suïcidepreventiebeleid van het ministerie van VWS (inmiddels de Derde Landelijke Agenda Suïcidepreventie) en in die rol intensief aanjager van een sector overstijgende, integrale aanpak, waarbij we in contact staan met tal van landelijke en lokale organisaties in het sociaal domein, onderwijs, bedrijfsleven, etc.

Doel

De Minister van IenW heeft richting ProRail prestatiesturing als één van de vormen van sturing. De Minister kan verplichtingen of doelen verbinden aan prestatiegebieden en bespreekt deze met ProRail. ProRail denkt mee en toetst op uitvoerbaarheid. Op basis hiervan maken ze gezamenlijk afspraken, ook over het monitoren van de prestaties via informatie-indicatoren. Voor vaststelling van de nieuwe of gewijzigde prestatie-indicatoren consulteert de Minister de stakeholders van ProRail.

Zienswijze 113

In de voorliggende actualisatie van de prestatie-indicatoren van ProRail voor 2022 t/m 2024 komt suïcide tweemaal als indicator aan de orde: bij de impactvolle verstoringen¹ en in het kader van veiligheid, onder de noemer moedwillige incidenten.²

Begrijpelijk, want jaarlijks zijn er zo'n 200 doden te betreuren door ongevallen op of rondom het spoor, waarvan zo'n 95% suïcides. ProRail en NS vervullen een belangrijke rol wat betreft suïcidepreventie op en rondom het spoor. Ook de overheid, in dit geval bij monde van de minister van IenW, spreekt ambitie uit wat betreft suïcidepreventie en pakt haar verantwoordelijkheid in dezen. Dit blijkt uit een recentelijk ter consultatie voorgelegde wetswijziging. In de wijziging van de

¹ "3. Impactvolle verstoringen, zoals verstoringen als gevolg van technische defecten aan de infrastructuur en vanwege externe omstandigheden (zoals weer, suïcides etc.), maar niet om oorzaken bij vervoerders (bijv. materieelstoring)"

² "9. Veiligheid, Een indicator 'Moedwillige incidenten'. Deze indicator omvat het gesommeerde veiligheidsrisico van personen dat samenhangt met moedwillige situaties, zoals suïcides, vandalisme of koperdiefstal."

Spoorwegwet overwegveiligheid staat dat het streven van het Rijk is om samen te zorgen voor nul (dodelijke) slachtoffers op en rondom overwegen.³

113 Zelfmoordpreventie merkt dat het ideaalbeeld van nul doden (dan wel nul suicides) niet alleen inspireert, maar ook kan leiden tot discussie over de uiteindelijke haalbaarheid van die nul. In deze fase, Nederland is nog ver van de nul, zijn er echter nog veel kansen voor preventie.

Bekend is dat er in Nederland nog een dertigtal hoog risico locaties zijn op en rondom het spoor. Bekend is ook wat eraan zou moet worden gedaan om ze minder onveilig te maken. Zo is bij overwegen de beste optie om deze gehele weg te halen en te vervangen door bijvoorbeeld een tunnel. Uit onderzoek blijkt dat het aanpassen van risicovolle overwegen al heeft geleid tot een daling van 30-40% van het aantal doden.

We hebben de kennis van wat we waar moeten doen om het aantal doden wezenlijk terug te brengen, daarmee hebben wij, de Rijksoverheid én ProRail ook de verantwoordelijkheid om dat te doen. Met andere woorden, bij de prestatie-indicatoren voor ProRail ontbreekt nog het terugbrengen van aantal bekende hoog risico locaties.

Concluderend

Stichting 113 Zelfmoordpreventie constateert dat het Rijk een belangrijke en goede stap zet door nul (dodelijke) slachtoffers op of rondom het spoor na te streven!

De overheid heeft hier een duidelijke verantwoordelijkheid als probleemeigenaar en regisseur, met ProRail als belangrijk partner en uitvoerder.

Het terugbrengen van het aantal hoog risico locaties op en rondom het spoor ontbreekt nog als prestatie-indicator voor ProRail.

Met vriendelijke groet,

Monique Kavelaars
Voorzitter Raad van Bestuur, Stichting 113 Zelfmoordpreventie

³ [Overheid.nl | Consultatie Wijziging Spoorwegwet overwegveiligheid \(internetconsultatie.nl\)](#), concept Memorie van Toelichting, paragraaf 2.1.